

Sajtóanyag

Láprétek, gyepek és fáslegelők természetvédelmi értékeinek védelme és vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén

Pályázati azonosító: KEOP-7.3.1.1-2008-0020

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság támogatást nyert az NFÜ által kiírt fenti pályázati programjára. A feladatok első fordulójában a gyakorlati célok elérését előkészítő tervezés és a szükséges engedélyek megszerzése már folyik. Az Igazgatóság pályázatával a működési területén fellelhető változatos természeti értékek megőrzését segíti elő. A projekt keretében tíz helyszínen mintegy 270 millió forint értékben terveznek beavatkozást. A beruházási helyszínek természetvédelmi oltalom alatt állnak és/vagy tagjai az Európai Unió Natura 2000 hálózatának.. Az egyszeri, projektszerű beavatkozások hozzájárulnak a természetvédelmi és közösségi szempontból kiemelkedő értéket képviselő fajok és élőhelyek megőrzéséhez (élőhelyrekonstrukciók, élővilágvédelmi átjárók).

A projekt során szakmailag eltérő jellegű tevékenységek valósulnak meg. Ezek egyik fő célja, hogy természetvédelmi szempontból értékes, azonban napjainkra már előnytelen irányban megváltozott élőhelyek jó természeti állapotát állíthassák vissza. Ezek az élőhelyek jelenleg már olyan fejlődési stádiumban vannak, melyeket már csak egy egyszeri, jelentős beavatkozással lehet újra olyan állapotba hozni, amely hosszú távon alkalmas a természetvédelmi értékek megőrzésére.

Hazánkban a gyepek az extenzív állattartás, valamint a hajtásos legeltetés visszaszorulásával párhuzamosan erősen veszélyeztetetté váltak. Területük csökkenésével kimagasló fajgazdagságú élőhelyeket veszíthetünk. A

nyirádi Sár-állón, a Tihanyi-félszigeten és a Pécselyi-medencében gyepek cserjementesítésével járulnak hozzá ennek az értékes élőhelytípusnak a megőrzéséhez.

Napjainkban már sajnos csak a töredéke létezik az egykor vizek által szabadon járt lápoknak. Erőteljes területvesztésük a XIX. században indult folyamszabályozásokkal és a lecsapolásokkal egy időben gyorsult fel. A még megmaradt értékes lápterületeink megőrzése kiemelt természetvédelmi feladat. A beruházási helyszínek közül az attyapusztai lápréten, a Sásdi-réten, a nemeshanyi zergebogláros területén és a batyki lápréten célirányos műszaki megoldásokkal a területek vízellátásának szabályozhatóságát valósítják meg. A hangsúlyt elsősorban a vízvisszatartásra helyezik, megnövelve a víz tartózkodási idejét az adott területen. A zsilipek és átereszek segítségével a korábban szabályozott, lemélyített, kiegyenesített kisvízfolyások és árkok vízforgalmát a mindenkori vízviszonyoknak megfelelően lehet majd szabályozni. Az érintett vizes élőhelyek közül a Sásdi-rét a Balaton-felvidéki Nemzeti Park címernövényének, a lisztes kankalinnak is élőhelye.

Az Igazgatóság működési területén kiemelkedő természetvédelmi értéket hordoznak a fáslegelők. Az extenzív, legeltető állattartás virágkorában kulcsszerepet töltöttek be az állattenyésztésben. Napjainkban természetvédelmi és tájképi értékük is előtérbe kerül. Az egymástól távol álló famatuzsálemek közötti gyeperületek, valamint a fák, facsoportok termése táplálékot, a fák széles lombkoronája pedig árnyas pihenőhelyet biztosított a legelő állatok számára. Mindemellett számos ritka növény és állatfaj találja itt meg élőhelyét napjainkban is. A fáslegelők fennmaradása összefüggött az extenzív állattartással. Ennek visszaszorulásával megindult az idős fák közötti gyepterületek cserjésedése, végső soron beerdősülése. A Káli-medencét szegélyező Fekete-hegy platóján, a Keszthelyi-hegységben pedig Zalaszentő határában fáslegelők cserjésedésének visszaszorításával rekonstruálják a korábbi élőhelyet.

A kételtűek és hüllők fokozott veszélynek vannak kitéve a sűrű úthálózat miatt. A teletű- és szaporodóhelyüket elválasztó forgalmas műutak megtizedelik állományaikat. A kritikus útszakaszok kételtű és hüllőbarát átalakí-

tásával sokat tehetünk megmentésük érdekében. A programban Siófokon, a Töreki-halastavak mentén speciális útátalakító műszaki beruházások megépítésével a kétéltűek életfeltételeinek javítására utak alatti élővilágvédelmi átjárók készülhetnek. A tervezett műszaki beruházás lehetővé teszi, hogy a területen magas egyedszámban élő veszélyeztetett kétéltűek biztonságosan mozoghassanak a szaporodó és telelő területeik között.

A beavatkozásokat követően szükség van a változások dokumentált követésére. Ahol szükséges, monitoring rendszer kerül kiépítésre ahhoz, hogy az adatok kiértékelésével az érintett területek kezelése hosszú távon is optimális lehessen.

A programban kiemelkedő hangsúlyt kap az, hogy az érdeklődők széles köre ismerhesse meg a rekonstruált területek természeti értékeit. Tanösvények kialakítása segíti az ismeretek átadását.

További információ kérhető a projekt vezetőjétől:

Dr. Nagy Lajos természetvédelmi területfelügyelő

E-mail: lajos.tihany@gmail.com

Telefon: +36 30 491 0080